

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. Quinam sponsalia contrahere possint & quibus modis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

no libro agamus de rebus propriis laicorum non quidem omnibus, sed iis, quæ quamvis laicis conveniant, tamen ad forum & iudicium pertinent Ecclesiæ, cuiusmodi sunt matrimonia & quæ iis necessariò accedunt, c. *Accedens* 10, *sup. De procurat.* Videndum igitur primò, quid sit matrimonium, quomodo & per quas personas contrahatur: secundò, quis sit matrimonii fructus id est quæ sit legitima proles; tertio, quomodo matrimonium dissolvatur: & denique quomodo iteretur; sed quia per Sponsalia ad matrimonia devenitur, prius de illis tractandum est.

1. Sponsalia autem sunt futurarum nuptiarum, id est futuri matrimonii, promissio, *can. Noftrates xxx. q. 3. seu mentio & repromissio. l. 1. d. de Sponsalibus* sic dicta à Spondendo, teste Ulpiano, quod veteribus moris esset stipulari & spondere sibi futuras uxores: unde & Sponsi Sponsæque appellatio nata est, *l. 2. §. 3. d. eod. A Gellius lib. 4. Noct. Attic. cap. 4.* Spondere verò à sponte, id est voluntate deducit Varro *lib. 4. De lingua Lat. ut Spondeo sit, quasi Sponte do vel promitto* *Quæ spondentur, inquit, filiam, despondisse dicebatur, quod de sponte ejus, id est voluntate exierat.*

2. Dividuntur in Sponsalia de futuro, subaudi matrimonio contrahendo, quæ jam definita sunt, & propriè Sponsalia vocantur, c. *Prætorca 2. c. l. qui 30. §. ult. h. tit. in Sponsalia de præfenti, quæ non sunt aliud, quam mutus in matrimonium consensus, seu ipsùm matrimonium, contractam quidem, sed nondum consummatum, can. Desponsatam xxvii. q. 2. c. Ex parte 9, c. Veniens 15. & alii hoc t.* Dicuntur tamen etiam Sponsalia, quia & in matrimonii contractu quædam sit promissio mutæ traditionis corporum, saltem tacitè: imò matrimonium per sponsonem seu stipulationem, sive interrogationem & responsonem, contrahitur, c. *penult. hoc tit.* Pari modo etiam Sponsalia aliquando & proprius sumitur pro ea, quæ promissit matrimonium de futuro, & nondum contraxit per verba de præfenti, *can. Quidam sponsavit 31. can. De sponsatis 46. & similibus xxvii. q. 2.* aliquando vero sumitur pro ea, quæ contraxit quidem de præfenti, sed nondum illud consummavit, c. *Institutum 39. & pluribus aliis d. loco, c. 2. & fin. inf. de sponsa duorum:* Et hac acceptione Deipara Virgo vocatur

sponsa Josephi & Josephus sponsus Virginis, cum inter eos intercesserit contractus matrimonii de præfenti, Hæc tamen poterior usurpatio est minus usitata, soletque post contractum matrimonium per verba de præfenti mulier communiter vocari conjux, *can. Qui desponsatam 12. d. causa §. 9. aut uxor, licet aliquando in Jure sponsa de futuro vocetur conjux aut uxor, c. Iuvonis 5. & ibi Gloss. in 7. conjux hoc tit.*

3. Ad Sponsalia proprii nominis seu de futuro requiritur ea ætas, quæ intelligat id quod agit, & septennio completo definita est, tam in fæmina quàm masculo, *d. c. 3. hoc tit.* Requiritur etiam consensus, *cap. 1. 4. §. inf. de desponsat. impub. & quidem liber, cum sponsalia ordinentur ad matrimonia, quæ libera esse debent, & pertineant ad statum hominis, qui in arbitrio & electione est cujusque.* Quo pacto autem sponsalia, quæ parentes plerumpue pro filiis puberibus vel impuberibus contrahunt, valeant seu obligent, vel non, dicemus postea ad *Tit. De desponsat. impub.* Debet insuper hic consensus esse mutus: quorum enim unum corpus futurum est, unus debet esse & animus ut, *can. De nepotis xxxi. quæst. 2. Ideoque in l. 1. D. De sponsali* Sponsalia dicuntur esse futurarum nuptiarum repromissio, ut designetur reciproca obligatio consensus. Exprimi quoque oportet hunc consensum aliquo signo exteriori, ut mutus innotescat, sive verbis, sive litteris, sive alio modo: licet aliquando verba vel signa æquipollentia requirantur ad probationem consensus, c. *Tua fraternitati 25. & c. penult. hoc tit.*

§. II. Quinam sponsalia contrahere possint & quibus modis.

1. Sponsalia rectè contrahunt majores septennio, regulariter.
2. Sive verbis, sive nudo consensu, per se, vel per alios.
3. Purè, vel sub conditione.

1. Contrahere sponsalia possunt majores septennio, c. 4. & 5. *§. c. Ad dissolvendum inf. de desponsat. impub.* quia huic ætati aliquod tacitè iudicium animi, quo intelligant contrahentes, quid agant, *l. in sponsalibus 14. D. h. c.*

non etiam minores: in quibus tamen malitia supplet ætatem, *c. 3. h. t.* Covar. De sponsalib. *c. 2.* dummodo aliis à matrimonio contrahendo non arceantur: nam quibus nuptia interdicitur sunt, illi etiam sponsalia, quæ sunt aditus & præparatio nuptiarum, contrahere vetantur. *l. Oratio 16. D. eod. & quidem ex iisdem impedimentis, si sint perpetua, nec post contracta superveniant sponsalia: secus si temporaria.* Nam impubes potest contrahere sponsalia non tamen pro eo tempore matrimonium, nisi malitia suppleat ætatem. Similiter qui vovit castitatem ad tempus, non potest pro eo tempore matrimonium contrahere, valide tamen contrahit sponsalia, *arg. l. Soles D. de his qui not. infamia.*

2. Possunt verò prædicti sponsalia contrahere vel per seipsos, si præsentibus sint, sive verbis, sive nudo consensu, ut ex interpretatione Juris, in *c. unico §. idem quoque De sponsal. impub. in 9.* sive etiã solo nutu, vel aliis indicis, *c. Cum apud sedem 23. h. t. l. Nutu 21. D. De legat. 3.* vel si absentes sint, per litteras, nuntium, aut procuratorem, ad hoc idoneum, id est ad hoc speciale mandatum habentem, ob magnum quod ex facto tam arduo possit imminere periculum. Ob quod etiam nequit aliis sibi substituere, nisi hoc eidem specialiter commissum fuerit, *c. ult. De procurat. in 6.* Porro ex sponsalibus, quæ parentes pro filiis, puberibus vel impuberibus plerumque contrahunt, ipsi filii, si expresse consenserint, vel tacite, ut si præsentibus fuerint, & non contradixerint, obligantur, & ex eis oritur, iustitia publicæ honestatis, *d. c. unico De desponsat. impub. in 6.*

3. Præterea contrahi possunt sponsalia vel purè, vel sub conditione, *c. unico eod. in 6.* Purè concipiuntur his aut similibus verbis, *Ego te accipiam in uxorem, & ego te in maritum.* vel, *Ego te in meam, & ego te in meum, c. penult. h. t. & c. 5. inf. De sponsa duorum.* Sub conditione, hac vel simili forma, *Ego te in uxorem accipiam, si tantum doti nomine dederis, vel, si consentiat pater: quæ ex eventu pendet, c. 3. & 5. inf. De condit. appositis, c. unico inf. h. t. in 6.* vel, *Accipiam te in uxorem, si intra tale tempus volueris: quo casu in certum diem vel tempus contrahi dicuntur. Quod si intra dictum tempus noluerit, à promissione liber est, aliamque eligere potest, qui ita promittit, c. Sicut 22. h. t.*

Aliam solemnitatem sponsalia necessarib non desiderant, nullam contestationem, nullam scripturam, nullam Parochi aut alterius sacerdotis præsentiam, nisi de honestate dumtaxat, ad eò ut sponsalibus oblati non debeat, quod clandestina sint, quia circa hoc & alia pleraque in sponsalibus per Conc. Trident. immutatum legimus: quæ propterea relicta esse in terminis juris communis sapius respondisse sacram Congregat. scribit Zyp. *h. in princ. post Gutierrez Tract. De matrimonio c. 4.* Vide Canis. *ad hoc t. siren princ.*

§. II. De effectu Sponsaliorum.

1. Sponsalia de presenti habent omnem effectum cum matrimonio.
2. Sponsalia de futuro an necessitatem imponant ad contrahendum.
3. Differentia inter sponsalia purè contracta & conditionalia.

1. **E**ffectus sponsaliorum de presenti idem est cum effectu matrimonii, quia non sunt aliud, quam ipsum matrimonium: ideoque non magis quam istud dissolvi possunt, *c. 12. & 3. inf. De sponsa duor.* nec per secunda sponsalia de presenti, nec etiam per matrimonium copula carnali consummatum, *c. penult. hoc tit.* Quare si quis cum duabus successive sponsalia de presenti contraxerit, adhæret priori, eamque uxorem habebit, *d. c. 1.* etiam si consuetudinem cum altera habuerit, *d. c. 3. & c. fin. h. t.*

2. Quantum vero ad effectum attinet sponsaliorum de futuro, licet olim Jure civili alterutri desponsatorum, vel patri, in cuius esset potestate, liceret sponsalibus renuntiare, *h. in potestate Cod. hoc tit.* adeo ut ne quidem pena promissa deberetur, *l. Titus 134. D. De verb. obligat.* tamen Jure novo Codicis cautum fuit, ut si quis contractis sponsalibus nolit nuptias exequi, major quidem xxv annis dupliet artibus, minor verò tantum t. stituar; & si, qui dedit, non contrahat, eas amittat, præterquam si absque culpa alterius sponsalia dissolvantur, puta morte alterius, vel lege nuptias prohibente, aut dissolutionem permittente, *lib. 3. & 5. Cod. hoc tit.* At Jure Pontificio poenitere quidem licet, sed qui sponsalia contraxerit, monachi sunt, & modis omnibus indu-